

Franciszek Jakubczak

Utworzenie Katedry Polityki Społecznej i Zakładu Socjologii w Instytucie Gospodarstwa Społecznego w Warszawie

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 13/2, 136-137

1959

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

2. Drugi nurt pracy zespołu stanowiły dyskusje nad samodzielnymi pracami naukowymi przygotowanymi przez personel Zakładu i współpracujących z nim wolontariuszy. Były to przede wszystkim prace doktorskie o różnych tematach.

3. Trzeci rodzaj zebrań miał charakter informacyjno-sprawozdawczy. Wchodziły tu w grę dyskusje nad najnowszymi publikacjami wiążącymi się z problematyką Zakładu.

4. Wreszcie Zakład funkcjonował jako organ doradczy dla osób i instytucji, które zasięgały jego opinii w sprawie projektowanych ankiet, wykładów czy publikacji o charakterze podręcznikowym.

W ciągu trzech pierwszych miesięcy roku akademickiego 1958/59 Zakład odbył posiedzenia poświęcone następującym tematom:

Sprawozdanie z konferencji w Genewie i Kongresu Filozoficznego w Wenecji (ref. prof. dr M. Ossowska);

Rola ocen w naukach praktycznych (ref. dr Adam Podgórecki);

Projekt podręcznika etyki dla szkół akademickich (ref. prof. dr J. Keller);

Sprawozdanie z książki Hogbina pt. *Law and Order in Polynesia* (ref. mgr A. Kawczak);

Norma prawna i norma moralna u Petrażyckiego (ref. prof. dr M. Ossowska);

Etyka Gandhiego (ref. dr I. Lazari-Pawłowska);

Personel Zakładu obejmuje, poza kierownikiem, osób siedem. Przeciętna frekwencja na posiedzeniach wynosi osób piętnaście.

Maria Ossowska

UTWORZENIE KATEDRY POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZAKŁADU SOCJOLOGII W INSTYTUCIE GOSPODARSTWA SPOŁECZNEGO W WARSZAWIE

W reaktywowanym w marcu 1957 roku Instytucie Gospodarstwa Społecznego przy SGPiS w Warszawie utworzona została z nowym rokiem akademickim Katedra Polityki Społecznej, której kierownikiem został prof. Edward Strzelecki. W skład Katedry wchodzi trzy zakłady:

1. Zakład Polityki Społecznej (kierownik prof. Edward Strzelecki);

2. Zakład Socjologii z Pracownią Zabezpieczenia Społecznego (kierownik mgr Jerzy Piotrowski);

3. Zakład Polityki Zatrudnienia (kierownik prof. Antoni Rajkiewicz).

Katedra obok pracy badawczej rozwija także działalność dydaktyczną. Od początku roku akademickiego 1957/58 prof. E. Strzelecki prowadzi wykład z zagadnień polityki społecznej, w drugim zaś semestrze kierownik Zakładu Socjologii mgr J. Piotrowski podejmuje wykład z zakresu wprowadzenia do socjologii i socjologii przemysłu.

Nowopowstały Zakład Socjologii przystąpił do badań w dziedzinie socjologii pracy — ze szczególnym uwzględnieniem pracy kobiet i związanych z tą pracą przeobrażeń rodziny.

Obok własnej zaplanowanej pracy badawczej zakład otrzymuje zlecenia od instytucji państwowych na wykonanie doraźnych usługowych sondaży lub badań socjologicznych. W chwili obecnej niewielki pięcioosobowy zespół pracowników zakładu podjął lub kontynuuje następujące prace badawcze:

1. Badanie aktywności zawodowej kobiet na tle ich sytuacji rodzinnej i zarobkowej (J. Piotrowski). Badanie prowadzone jest w oparciu o materiały GUS, dotyczące budżetów rodzinnych, oraz w oparciu o ankietę GUS i CRZZ w sprawie warunków bytu.

2. Czynniki wyznaczające potrzebę i warunki pracy zarobkowej kobiet wiejskich oraz wpływ pracy zarobkowej kobiet na przeobrażenia rodziny wiejskiej (B. Bazińska).

Badanie przeprowadzane jest w miasteczku Węgrów w woj. warszawskim — w dwóch spółdzielczych placówkach przemysłu ludowego i artystycznego zatrudniających kilkudziesięciu pracowników w mieście oraz około 600 kobiet-chatupniczek z okolicznych wsi.

3. Badanie dotyczące społecznych czynników powodzeń i niepowodzeń poradnictwa zawodowego (E. Kaltenberg) podjęte zostało z inicjatywy i przy finansowym poparciu Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

4. Problemy przeobrażeń społecznych ról kobiet wiejskich (F. Jakubczak). Praca oparta jest na pamiętnikach kobiet wiejskich, pochodzących z nie publikowanego zbioru pamiętników chłopów. Zbiór ten uzyskany w drodze konkursu w 1955/56 roku i zgromadzony w wydawnictwie „Książka i Wiedza” liczy 1800 pamiętników o łącznej objętości ok. 40 tys. stron maszynopisu. Pamiętniki kobiet stanowią 22% zbioru. Praca wykonywana jest w oparciu o metodę dokumentów osobistych w socjologii.

Pracownicy Zakładu biorą również udział w przygotowaniu badań dotyczących postaw mężczyzn względem pracy zawodowej oraz roli i pozycji społecznej kobiet.

Franciszek Jakubczak

ZAKŁAD SOCJOLOGII UNIwersYTETU ŁÓDZKIEGO

Zakład Socjologii UŁ prowadzi w roku akademickim 1958/59 zajęcia dla studentów I, II i V roku socjologii. Liczba studiujących wynosi na roku I 15 osób, na II — 14 osób, na roku V — 11 osób, ogółem 40 osób. Studiami kierują dwie katedry obsadzone przez prof. Józefa Chałasińskiego i prof. Jana Szczepańskiego, wykłady i zajęcia prowadzi ponadto dwóch samodzielnych pracowników naukowych — doc. dr Antonina Kłoskowska, doc. dr Jan Lutyński, oraz trzech pomocniczych pracowników naukowych: adiunkt dr Aleksander Kamiński, adiunkt mgr Waclaw Piotrowski i st. asystent mgr Stefania Dziecielska. Biblioteką obejmującą 15 000 pozycji kieruje st. asystent mgr Krystyna Kądzilska.

W roku akademickim 1958/59 prowadzone są następujące wykłady i zajęcia w zakresie socjologii:

Wykład i proseminarium z wstępu do socjologii dla studentów I roku — prowadzi prof. dr J. Szczepański przy współudziale mgr S. Dziecielskiej. Hospitacje instytucji społecznych dla studentów I roku prowadzi mgr S. Dziecielska.

Wykład wraz z konwersatorium z historii myśli społecznej i socjologii dla studentów II roku — prowadzi doc. dr A. Kłoskowska. Wykład wraz z ćwiczeniami z techniki i metod badań terenowych dla studentów II roku — prowadzi doc. dr J. Lutyński.

Wykład wraz z konwersatorium z socjologii systematycznej oraz seminarium magisterskie dla studentów V roku — prowadzi prof. dr J. Szczepański.

Wykład monograficzny „Kultura masowa, kultura amerykańska” dla studentów wszystkich lat studiów — prowadzi prof. dr J. Chałasiński.

Wykład monograficzny „Środowisko i wychowanie” dla studentów wszystkich lat studiów — prowadzi dr A. Kamiński.

W ośrodku łódzkim wydawany jest również „Przegląd Socjologiczny”.

Zbigniew Korszyński

ZAKŁAD SOCJOLOGII I HISTORII KULTURY PAN

Zakład składa się z dwóch pracowni: warszawskiej i łódzkiej, pracujących pod wspólnym kierownictwem i odbywających wspólne zebrania naukowe. Głównym problemem prac badawczych Zakładu jest obecnie zagadnienie kultury masowej. Z tego zakresu pod-